

JPK_PD – nowy obowiązek dla przedsiębiorców

Poniedziałek, 19 października 2026, 10:00, autor: Fakturowo.pl

Cyfryzacja rozliczeń podatkowych w Polsce obejmuje coraz więcej obszarów działalności gospodarczej. Po wprowadzeniu JPK_VAT i obowiązkowego Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) przyszedł czas na kolejną zmianę, która dotyczy prowadzenia i przekazywania ksiąg podatkowych. Mowa o JPK_PD, czyli Jednolitym Pliku Kontrolnym dla podatków dochodowych. Nowe przepisy oznaczają, że przedsiębiorcy będą musieli nie tylko prowadzić dokumentację księgową w formie elektronicznej, ale również regularnie przekazywać ją administracji skarbowej w określonej formie.

Obowiązek ten obejmuje zarówno firmy rozliczające podatek dochodowy na zasadach ogólnych, podatkiem liniowym, jak i przedsiębiorców korzystających z ryczału od przychodów ewidencjonowanych. Wdrażanie JPK_PD zostało rozłożone na kilka etapów. Największe przedsiębiorstwa rozpoczęły raportowanie jako pierwsze, natomiast kolejne grupy podatników zostały objęte obowiązkiem w 2026 roku lub będą nim objęte od 2027 roku. Co dokładnie oznacza JPK_PD, kto musi przygotować nowe pliki i jakie informacje będą trafiać do urzędu skarbowego?

Czym jest JPK_PD?

JPK_PD to zbiorcza nazwa struktur elektronicznych służących do przekazywania danych z ksiąg i ewidencji prowadzonych na potrzeby podatków dochodowych PIT oraz CIT. Dotychczas przedsiębiorcy przekazywali urzędowi skarbowemu przede wszystkim zeznania roczne oraz określone informacje o przychodach, kosztach i należnym podatku. Szczegółowa dokumentacja księgowa była zazwyczaj udostępniana dopiero na żądanie organów podatkowych, na przykład podczas kontroli. JPK_PD zmienia ten sposób raportowania. Administracja skarbową będzie otrzymywać ustrukturyzowane dane bezpośrednio z ksiąg podatkowych, bez konieczności każdorazowego występowania o ich udostępnienie. Oznacza to możliwość dokładniejszego analizowania rozliczeń przedsiębiorców, porównywania danych pomiędzy różnymi systemami oraz wykrywania ewentualnych nieprawidłowości. W praktyce JPK_PD nie jest jednym uniwersalnym plikiem. To kilka odrębnych struktur, których zastosowanie zależy od rodzaju prowadzonej księgowości.

Jakie pliki obejmuje JPK_PD?

Ministerstwo Finansów przewidziało pięć podstawowych struktur JPK_PD.

Struktura	Przeznaczenie
JPK_KR_PD	Księgi rachunkowe prowadzone przez podmioty stosujące pełną księgowość
JPK_ST_KR	Ewidencja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych dla prowadzących księgi rachunkowe
JPK_PKPIR	Podatkowa księga przychodów i rozchodów
JPK_EWP	Ewidencja przychodów prowadzona przez ryczałtowców
JPK_ST	Ewidencja lub wykaz środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych dla podatników prowadzących PKPIR lub ewidencję przychodów

Przykładowo przedsiębiorca prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą i rozliczający się według skali podatkowej może być zobowiązany do przekazania JPK_PKPIR oraz odpowiedniego pliku JPK_ST. Z kolei firma korzystająca z ryczału będzie raportować dane w strukturze JPK_EWP, a także w JPK_ST, jeżeli obowiązek prowadzenia odpowiedniego wykazu jej dotyczy. Spółki prowadzące pełną księgowość korzystają natomiast ze struktur JPK_KR_PD i JPK_ST_KR. Zakres danych i wymogi techniczne wynikają z oficjalnych schematów opublikowanych przez Ministerstwo Finansów.

Od kiedy obowiązuje JPK_PD? Terminy w 2025, 2026 i 2027 roku

Wprowadzenie JPK_PD odbywa się etapami, dzięki czemu mniejsze firmy mają więcej czasu na dostosowanie swoich systemów księgowych.

- **Pierwszy etap – od 1 stycznia 2025 roku**

Obowiązek objął podatkowe grupy kapitałowe oraz podatników CIT, których przychody w poprzednim roku podatkowym przekroczyły równowartość 50 mln euro. Pierwsze raportowanie dla podmiotów z rokiem podatkowym pokrywającym się z kalendarzowym dotyczyło danych za 2025 rok. W 2026 roku obowiązywały przy tym szczególne, przedłużone terminy przekazania ksiąg.

- **Drugi etap – od 1 stycznia 2026 roku**

Nowymi obowiązkami objęto kolejną grupę przedsiębiorców, w szczególności podatników PIT i CIT, którzy są zobowiązani do przysyłania miesięcznych plików JPK_V7M. Dotyczy to również przedsiębiorców korzystających z podatku liniowego, skali podatkowej lub ryczałtu, jeżeli spełniają warunki objęcia obowiązkiem. Pierwsze pliki dotyczące roku podatkowego 2026 będą przekazywane w 2027 roku.

- **Trzeci etap – od 1 stycznia 2027 roku**

Od 2027 roku obowiązek obejmie pozostałych podatników, w tym przedsiębiorców rozliczających VAT kwartalnie za pomocą JPK_V7K oraz podmioty zwolnione z VAT, które wcześniej nie zostały objęte nowymi przepisami. W przypadku tych przedsiębiorców pierwsze raportowanie za rok kalendarzowy 2027 nastąpi w 2028 roku.

Harmonogram JPK_PD

Rozpoczęcie obowiązku	Kogo dotyczy	Pierwszy rok raportowania*
2025	Podatkowe grupy kapitałowe i najwięksi podatnicy CIT	2025
2026	Pozostali podatnicy objęci miesięcznym JPK_V7M	2026
2027	Pozostali podatnicy, w tym JPK_V7K i podmioty zwolnione z VAT	2027

* Dla podatników, których rok podatkowy pokrywa się z kalendarzowym. Pliki są przekazywane po zakończeniu raportowanego roku. W indywidualnych przypadkach o terminie decyduje początek roku podatkowego lub obrotowego. Jest to istotne rozróżnienie. Rozpoczęcie obowiązku w 2026 roku nie oznacza konieczności comiesięcznego wysyłania JPK_PD w tym roku. Oznacza konieczność prowadzenia odpowiedniej dokumentacji od początku okresu objętego obowiązkiem, a następnie przekazania jej po zakończeniu roku.

Czy JPK_PD trzeba wysłać co miesiąc?

Nie. W przeciwieństwie do JPK_VAT, który przedsiębiorcy przekazują w cyklach miesięcznych, JPK_PD jest raportowaniem rocznym. Podatnik prowadzi księgi lub ewidencje na bieżąco, natomiast dane przekazuje do urzędu skarbowego po zakończeniu roku podatkowego. Ważne jest jednak, aby dokumentacja była prawidłowo prowadzona przez cały rok. Nie wystarczy przygotowanie zestawienia przychodów i kosztów dopiero w momencie składania deklaracji. Nowe przepisy wymagają, aby dane były możliwe do przedstawienia w odpowiedniej strukturze elektronicznej.

Do kiedy należy wysłać JPK_PD?

Terminy przekazywania JPK_PD są powiązane z rocznym rozliczeniem podatku dochodowego, ale przepisy przewidują również szczególne wydłużenia.

W przypadku przedsiębiorców rozliczających PIT i prowadzących PKPiR lub ewidencję przychodów pliki zasadniczo przekazuje się w terminie złożenia zeznania rocznego, czyli do 30 kwietnia następnego roku. Dla podmiotów prowadzących księgi rachunkowe przepisy obowiązujące w 2026 roku przewidują dłuższy termin. Podatnicy CIT przekazują odpowiednie księgi do końca siódmego miesiąca po zakończeniu roku podatkowego lub obrotowego, a podatnicy PIT prowadzący pełną księgowość do 31 lipca po zakończeniu roku. Przykładowo przedsiębiorca prowadzący PKPiR, objęty obowiązkiem za cały 2026 rok, powinien przekazać odpowiednie pliki w 2027 roku w terminie związanym z rozliczeniem PIT za 2026 rok. Natomiast spółka CIT, której rok podatkowy kończy się 31 grudnia 2026 roku, co do zasady będzie miała czas na przekazanie ksiąg do końca lipca 2027 roku. Terminy te wynikają między innymi ze zmian ustawowych obowiązujących od lipca 2026 roku.

JPK_PKPIR – co zmieni się dla przedsiębiorców prowadzących KPiR?

Jedną z najważniejszych zmian dla małych i średnich przedsiębiorców jest wprowadzenie obowiązkowego raportowania podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Dotyczy to przede wszystkim osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą i rozliczających podatek dochodowy według skali podatkowej lub stawki liniowej 19%. Księga przychodów i rozchodów zawiera informacje o przychodach uzyskanych przez przedsiębiorcę, poniesionych kosztach oraz innych zdarzeniach mających wpływ na ustalenie dochodu. W ramach JPK_PKPIR dane te będą przekazywane w postaci pliku XML zgodnego ze strukturą Ministerstwa Finansów. Dla przedsiębiorców oznacza

to konieczność zwrócenia większej uwagi na poprawność zapisów księgowych, dat dokumentów, wartości transakcji oraz ich kwalifikacji do odpowiednich kategorii. Szczęólnego znaczenia nabierze również zgodność danych z fakturami sprzedażowymi, zakupowymi i innymi dokumentami księgowymi.

JKP_EWP – nowe obowiązki dla przedsiębiorców na ryczałcie

JKP_PD dotyczy także osób rozliczających się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

W tym przypadku przedsiębiorca nie prowadzi klasycznej księgi przychodów i rozchodów, lecz ewidencję przychodów. Na jej podstawie ustala wysokość podatku, stosując odpowiednie stawki ryczałtu. Nowa struktura JPK_EWP pozwala na elektroniczne przekazanie danych wynikających z tej ewidencji. Ma to szczególne znaczenie dla przedsiębiorców prowadzących działalność objętą różnymi stawkami ryczałtu. Przykładowo informatyk świadczący usługi objęte stawką 12% może jednocześnie uzyskiwać przychody z innych rodzajów działalności, dla których obowiązują odmienne stawki. W takim przypadku ważne jest prawidłowe przypisanie przychodów do właściwych stawek podatkowych. JPK_EWP umożliwi administracji skarbowej analizowanie tych danych w sposób bardziej szczegółowy niż samo zeznanie PIT-28.

JKP_ST – czy każdy przedsiębiorca musi raportować środki trwałe?

Jednym z elementów nowych obowiązków jest elektroniczne raportowanie informacji o środkach trwałych oraz wartościach niematerialnych i prawnych.

Dla przedsiębiorców prowadzących PKPiR lub ewidencję przychodów przewidziano strukturę JPK_ST. Mogą się w niej znaleźć informacje dotyczące między innymi samochodów firmowych, maszyn, urządzeń, wyposażenia zaliczanego do środków trwałych, nieruchomości czy oprogramowania stanowiącego wartość niematerialną i prawną. Zakres przekazywanych danych zależy od rodzaju ewidencji, którą podatnik ma obowiązek prowadzić, oraz od zastosowania właściwych przepisów. Nie oznacza to, że każdy przedsiębiorca musi posiadać środki trwałe albo tworzyć fikcyjne pozycje w ewidencji. Należy natomiast sprawdzić, czy prowadzona dokumentacja odpowiada wymaganiom nowej struktury i czy istnieje obowiązek przekazania odpowiedniego pliku.

JKP_PD a KSeF – czy systemy będą ze sobą powiązane?

Wprowadzenie JPK_PD nabiera szczególnego znaczenia w związku z obowiązkowym Krajowym Systemem e-Faktur. KSeF gromadzi dane dotyczące faktur ustrukturyzowanych, natomiast JPK_PD obejmuje informacje wynikające z rozliczeń podatku dochodowego. Są to odrębne systemy raportowania, jednak część zawartych w nich informacji odnosi się do tych samych transakcji. Przykładowo przedsiębiorca wystawia fakturę sprzedaży w KSeF. Dokument ten stanowi następnie podstawę odpowiedniego zapisu w księdze podatkowej. Dane wynikające z tego zapisu mogą zostać uwzględnione w JPK_PD. Administracja skarbową będzie więc dysponować informacjami pozwalającymi porównywać dokumenty sprzedaży z zapisami księgowymi. Nie oznacza to jednak, że każda faktura musi być ujmowana identycznie w rozliczeniach VAT i podatku dochodowego. Przepisy dotyczące momentu powstania przychodu lub rozpoznania kosztu mogą się różnić. Co ważne, w strukturach JPK_PD przewidziano możliwość wykazywania identyfikatorów faktur nadanych przez KSeF. W przypadku ksiąg rachunkowych obowiązują przy tym szczegółowe regulacje i okresy przejściowe dotyczące dodatkowych danych.

Czy JPK_PD zastąpi JPK_VAT?

Nie. JPK_PD nie zastępuje dotychczasowych obowiązków związanych z podatkiem VAT. Oba rozwiązania dotyczą innych obszarów rozliczeń podatkowych.

JKP_VAT służy do raportowania danych niezbędnych do rozliczenia podatku od towarów i usług. JPK_PD jest natomiast związany z dokumentacją prowadzoną na potrzeby podatków dochodowych. Przedsiębiorca będący czynnym podatnikiem VAT może więc mieć obowiązek przekazywania zarówno JPK_VAT, jak i odpowiednich struktur JPK_PD. Jednocześnie przedsiębiorcy zwolnieni z VAT, którzy nie wysyłają JPK_V7M ani JPK_V7K, również mogą zostać objęci obowiązkiem JPK_PD.

Czy można nadal prowadzić księgowość w Excelu?

Wprowadzenie JPK_PD oznacza obowiązek prowadzenia odpowiednich ksiąg i ewidencji przy użyciu programów komputerowych. Przepisy nie wymagają jednak korzystania wyłącznie z komercyjnego oprogramowania księgowego. Najważniejsze jest to, aby sposób prowadzenia dokumentacji spełniał wymagania przepisów, a zapisane dane mogły zostać poprawnie przekształcone do obowiązującej struktury JPK. Samo prowadzenie zestawień w arkuszu kalkulacyjnym nie gwarantuje spełnienia tych wymagań. W praktyce korzystanie z programu księgowego obsługującego odpowiednie struktury będzie rozwiązaniem wygodniejszym, szczególnie dla firm wystawiających wiele faktur i ponoszących liczne koszty. Ministerstwo Finansów udostępniło również bezpłatne formularze interaktywne do przygotowywania wybranych plików JPK_PD oraz aplikację Klient JPK WEB umożliwiającą ich przekazywanie.

Jak przygotować firmę do JPK_PD?

Przedsiębiorcy, których nowe obowiązki dotyczą już w 2026 roku, powinni upewnić się, że wykorzystywane oprogramowanie księgowe jest dostosowane do aktualnych przepisów. Warto przede wszystkim sprawdzić poprawność prowadzonej księgi przychodów i rozchodów lub ewidencji przychodów, uporządkować ewidencję środków trwałych oraz zadbać o właściwe przechowywanie dokumentów źródłowych. Duże znaczenie ma także regularne księgowanie dokumentów. Odkładanie wprowadzania faktur i kosztów na koniec roku może utrudnić przygotowanie poprawnego pliku. Przed pierwszą wysyłką warto również przeprowadzić weryfikację danych, sprawdzić ich zgodność z rozliczeniami podatkowymi i upewnić się, że wygenerowany plik spełnia wymagania techniczne Ministerstwa Finansów.

Czy JPK_PD można wysłać samodzielnie?

Tak. Przedsiębiorca nie musi korzystać z usług biura rachunkowego wyłącznie po to, aby przekazać JPK_PD. Plik można przygotować w odpowiednim oprogramowaniu, a następnie wysłać za pomocą udostępnionych narzędzi. Ministerstwo Finansów dopuszcza podpisanie plików między innymi Profilem Zaufanym lub kwalifikowanym podpisem elektronicznym. W określonych przypadkach osoby fizyczne mogą również korzystać z danych autoryzujących.

Wysyłki może dokonać także upoważniona osoba. Zgodnie z przepisami obowiązującymi od czerwca 2026 roku pełnomocnictwo UPL-1 obejmuje również upoważnienie do podpisywania JPK_PD. Po skutecznym przekazaniu dokumentu warto zachować Urzędowe Poświadczenie Odbioru (UPO), które potwierdza jego przyjęcie.

JPK_PD a Fakturowo.pl

Wprowadzenie JPK_PD pokazuje, jak ważne staje się korzystanie z narzędzi umożliwiających elektroniczne dokumentowanie działalności gospodarczej.

Serwis Fakturowo.pl pozwala przedsiębiorcom wystawiać faktury, obsługiwać KSeF oraz korzystać z funkcji związanych z ewidencjonowaniem przychodów i kosztów. W serwisie dostępne są między innymi moduły podatkowej księgi przychodów i rozchodów (KPiR) oraz ewidencji przychodów (EWP). Pozwala to gromadzić informacje potrzebne do prowadzenia dokumentacji księgowej i uporządkować dane wykorzystywane w rozliczeniach podatkowych. Należy jednak pamiętać, że prowadzenie KPiR lub EWP w programie nie jest automatycznie równoznaczne z przekazaniem JPK_PD do urzędu skarbowego. Trzeba również przygotować plik w odpowiedniej strukturze oraz dokonać jego wysyłki.

Czy JPK_PD oznacza więcej kontroli podatkowych?

Jednym z celów wprowadzenia JPK_PD jest zwiększenie możliwości automatycznej analizy danych podatkowych. Dotychczas urząd skarbowy często uzyskiwał szczegółowe informacje z ksiąg dopiero w toku czynności sprawdzających lub kontroli. Po wdrożeniu nowego rozwiązania dane te będą trafiały do administracji skarbowej regularnie, po zakończeniu poszczególnych lat podatkowych. Może to ułatwić wykrywanie rozbieżności pomiędzy przychodami deklarowanymi przez przedsiębiorców a zapisami księgowymi, dokumentami z KSeF czy informacjami zawartymi w innych deklaracjach. Nie oznacza to jednak, że każde wykryte odstępstwo automatycznie będzie skutkowało kontrolą lub nałożeniem sankcji. Różnice pomiędzy dokumentami i ewidencjami mogą wynikać z prawidłowego stosowania odmiennych przepisów podatkowych.

Podsumowanie – co JPK_PD oznacza dla przedsiębiorców?

JPK_PD to kolejny etap cyfryzacji polskiego systemu podatkowego. Po elektronicznym raportowaniu VAT i wdrożeniu KSeF administracja skarbową otrzyma również ustrukturyzowane informacje dotyczące podatków dochodowych. Zmiany obejmują nie tylko duże spółki prowadzące pełną księgowość, ale również jednoosobowe działalności gospodarcze korzystające z KPiR lub ryczałtu. Najważniejsze jest to, że wprowadzenie JPK_PD nie oznacza nowego podatku. Zmienia się przede wszystkim sposób prowadzenia i przekazywania dokumentacji księgowej. Dla przedsiębiorców kluczowe będzie korzystanie z odpowiedniego oprogramowania, regularne prowadzenie ewidencji oraz zachowanie zgodności danych pomiędzy dokumentami sprzedażowymi, księgowością i rozliczeniami podatkowymi. Firmy, które już teraz prowadzą księgowość elektronicznie i na bieżąco porządkują dokumentację, powinny znacznie łatwiej dostosować się do nowych wymagań.

Tagi: jpk_pd, jpk pd 2026, jpk pd 2027, jpk_pkpir, jpk_ewp, jpk_kr_pd, jpk_st, jpk cit, jpk pit, księga przychodów i rozchodów, ewidencja przychodów, terminy jpk pd, ksef, fakturowo